

hoogmoed aan, t'andere ver-
Zij noemt ver-
eft; zij prolon-
endunkelijkheid
en-en-weer-gang
nitrekt den zon-
wet, en drukt
statie een para-
den storm van

dit punt ver-
en, is zijn eerste
zaak der pole-
erger er voor
Haagsche in-

agsche stuk met
zullen nu maar
lverkeer op be-
het blad ons
geïnstitueerde
ler wetenschap
er literarische
ken, of op dat
prof. Kuypers
(Lonkhuyzen),
k geleerd heeft,
lecreten in de
rele gevallen
oel, wordt het
ide punten het
erloocheit, ge-
der door God
wegen verlaten
waar het was;
De ingenomen
renische, maar
i strijd scherp
an.

is zeer droef,
uel de stukken
melstein—Schil-
n. Het laat die
—hoewel ik
ad beweerd
lood. Nietwaar,
gij zijt curator
in Den Haag-
ellige afwijzing
ke mijn keus
t wapen der

olemisch punt
polemie te
lijken strijd in
onde (van Den
rde gedachte is
en brengt ons
ij dan hier en
n praten over

K. S.

nen niet zien,
aling van het
lk een „wezen”
n in de wereld
n andere axio-
l heeft, is dus
al zouden er
jn. Waarheden
dezen.

schouwd. Nie-
Niemand heeft
and heeft ooit
ter volk gezien.
als de mensche-
te uitverkorene
komstig het ge-
hebben bereikt.
van in één en
an de overzijde
scheidt van de

een „zichtbare”
en plaatselijke
B.v. manieren
haar leven in
testament, vóór
bepaalde plaats
ederland, Rus-

tbbaar” bepaald
ook de nood-
zichtbare kerk”

de Zoon Gods
eente, tot het
zijn Geest en
in der wereld
vandaag ermee
n laatste dag
werk, in den
ik niemand van
akt, iets goeds
epiloog moet
opgebouwd be-
„onzichtbare”

tafel, die hij daar aan het maken is, zoo moet
ook niemand den Zoon Gods vermoeden met
doxologieën, naar aanleiding van phaenomenolo-
gisch opgebouwde theorieën over „de” „zichtbare”
en „de” „onzichtbare” kerk. Wat weten wij ervan,
hoe de tafel van den timmerman er uit zal zien,
stel, dat er maar één timmerman in de wereld
is, en maar één tafel... en stel, dat wijzelf het
hout zijn, dat hij snijdt en besnijdt om zijn tafel
ervan te maken? „De” kerk is nog nimmer een
phaenomeen geweest; en voorts is er maar één
Heer, en wordt er slechts de ééne kerk éénmaal
gemaakt. Socrates kan hier geen „begrip” van
de kerk geven, want er is slechts één kerk;
en hij heeft voor begripsvorming meer dan één
„exemplaar” noodig. En Plato kan het ook niet;
het enkele feit reeds, dat de kerk sedert de eerste
UITblazing van den adem uit menselijke neus-
gaten (het eerste sterfgeval) over twee „werelden”
verdeeld is, gelijk de hemelsche „hierarchie” zulks
is sedert de eerste INblazing van den adem in
menselijke neusgaten, verhindert Plato met be-
hulp van zijn twee-werelden-leer een „wezen” der
kerk te construeren. En wijl voorts niemand iets
van de kerk zeggen kan, zonder de Schrift, is
elk woord over de kerk aan haar gebonden.

K. S.

Levensliefde en Hemelverlangen.

Een zuster, die bezig is te herstellen uit een
zeer zware ziekte, zond mij de volgende vraag:
„Het is een zeer wonderlijke gewaarwording, als
men mag herstellen van een doodelijke ziekte;
en de vraag komt dan op: Mag ik mij hierover
verheugen? Zou het niet veel vroemer zijn, als ik
naar den dood verlangde, om daardoor in den
hemel te komen?”

Is hierin ook nog verschil tusschen jonge men-
schen, die nog zooveel van het leven verwachten
en oude menschen, die langzamerhand alles ver-
loren, wat hen aan dit leven bond?

In den Bijbel treffen wij ook verschillende uit-
latingen aan.

Paulus: „Ik wenschte wel ontbonden en met
Christus te zijn”.

David: „In 't stille graf zingt niemand 's Heeren
lof.” Psalm 30:2:

Mijn God, Gij hebt mij op mijn klacht,
Genezen en mijn smart verzacht,
Gij hebt mijn ziel door angst beroerd,
Als uit het graf weer opgevoerd.
Gij hebt het leven mij geschonken,
Ik ben niet in den kuil gezonken —

Tot zoover de vraag.

Dat is een zeer teere vraag, die men niet anders
dan met grooten schroom tegemoet mag treden.

Ik gevoel hier zoo het gevaar van of naar dezen-
of naar dien kant te véél te zeggen en daardoor
iemand of noodeloos te verontrusten of hem tegen
te houden op den weg naar de volmaking.

Toch wil ik probeeren, naar mijn beste weten,
een antwoord te geven, dat is naar het Woord
van God en dat daardoor aan allen, die met
deze vraag te worstelen hebben, het rechte pad
wijst.

* * *

Zoolang deze bedeeeling duurt is er voor de
kinderen Gods tweeërlei levensvorm; de vorm van
het leven hier op aarde en die van het leven in
den hemel. Bij beide die levensvormen is het
mogelijk God te dienen, voor Hem te leven en
in Hem zalig te zijn.

In overeenstemming met het onderscheid in
levensvorm, is er ook groot verschil in de gestalte
van den dienst van God en het zalig zijn in God,
hier beneden en daarboven.

Hier beneden dienen wij God door in ons eigen
leven de zonde te bestrijden, door de worsteling
om heel ons bestaan te laten beheerschen door de
liefde tot God en den naaste; door het manhaftig
pogen om heel de wereld te brengen aan de
voeten van God.

Hier beneden bestaat onze zaligheid in een, door
het geloof, rusten in de verzoening met God door
Christus, in een, door het geloof ingaan tot de
gemeenschap met God door Christus, in het aan-
schouwen van Zijn heerlijkheid in den spiegel
Zijner openbaring in natuur en schriftuur, in een
proeven van Zijne liefde, ook zooals die ons om-
koestert in de natuurlijke gaven van spijs, drank,
gezondheid, liefde, huwelijk, gezin, kunst en der-
gelijke.

Schaduwzijde van dit dienen van —, dit zalig
zijn in God blijft altijd „de onvolkomenheid”.
Er kleef zooveel zonde aan, het blijft zoo ver
beneden het ideaal; het wordt zoo verbitterd door
lijden en nood.

Geheel anders is het dienen van —, het zalig
zijn in God, daarboven.

Daar is de worsteling weg, daar is het lichaam
weg, daar is de zonde weg, daar is het lijden
weg; daar heeft het geloof plaats gemaakt voor
aanschouwing, daar zullen wij God zien, van
aangezicht tot aangezicht.

Of, om het in één woord te zeggen, in den hemel
zullen wij „met Christus zijn” (Philippenzen 1:
23), met Christus, in Wien alle hemel-heil be-
lichaamd is.

Tweeërlei levensvorm; en in ieder van die twee
is het mogelijk Gode welgevallig te leven en in
Hem zalig te zijn.

Dat geldt ook voor den aardschen levensvorm,
als dat niet zoo was, zou God ieder menschenkind,
dat wedergeboren wordt, onmiddellijk na die
wedergeboorte in den hemel moeten zetten.

Ook de aardsche levensvorm is niet in strijd
met den adel van een kind van God. Maar als
God zoowel den éénen als den anderen levensvorm
voor Zijn kind geschikt acht, dan kan er ook
nooit zonde in schuilen dat een geloovige, voor
zichzelf, aan één van die twee voorkeur geeft.

Paulus zegt wel: „ontbonden en met Christus
te zijn is zeer verre het beste”; maar dat kan
niet bedoeld zijn in absoluten zin.

Dat wil zeggen: „inzóóverre is dat hemellevens
zeer verre het beste, als daar van geen lijden en
zonde sprake is; maar daarmee is niet gezegd, dat
het leven op aarde niet even Godverheerlijkend
kan zijn, als het leven in den hemel.

Van God uit gezien zijn die beide even goed
en daarom kan het nooit zonde zijn, als een
geloovige als hij voor een keus uit die beide
gezet wordt zegt: „ik geef de voorkeur aan dit”;
of: „ik preferer dat”.

Als een moeder aan haar kind de keus geeft
uit twee geschenken, die zij beide voor haar kind
geschikt acht, dan kan het toch nooit verkeerd
zijn als dat kind zegt: „wel moeder ik zou dat
liever hebben dan dit”?

Niet anders is het hier.

Als (en hiermee geef ik antwoord op de tweede
vraag) als een jongmensch, in wien het jonge leven
klopt, dat van het leven nog veel verwacht, waarin
het de liefde Gods zal kunnen proeven; dat in het
leven nog veel voor God hoopt te kunnen doen,
als zulk een jong mensch liever in dit leven God
wil dienen en genieten dan in den hemel, dan
is dat géén zonde; zelfs niet een geringere graad
van vroomheid.

Als de kinderen Gods onder den Ouden dag
(Psalm 30), die nog zoo weinig inzicht hadden
in het leven aan de overzijde, liever op aarde God
wildien en genieten dan aan de overzijde
van het graf, dan was daarin geen tekort in
Godsvrucht.

Maar evenmin mag het worden veroordeeld, dat
een ander kind des Heeren er de voorkeur aan
geeft om in den hemel den Heere te leven.

Wat wel zonde is, dat is dit, dat een mensch
zich in dezen niet zou willen onderwerpen aan
de beschikking Gods.

God is het, Die heeft uit te maken wat voor
ons de meest geschikte levensvorm is, de hemel-
sche of de aardsche.

Het is geen zonde, dat een mensch liever wil
blijven leven dan te moeten sterven; zonde zou
het zijn als hij zei: „ik wil niet sterven, want als
ik uit dezen levensvorm moet uitgaan, dan kan
ik niet zalig zijn; daarom wil ik niet sterven,
o Heere, ik wil leven”.

Het is geen zonde, dat iemand aan den hemel
de voorkeur geeft boven de aarde; maar wel
zonde zou het zijn, dat iemand tegen God zou
zeggen: „Heere, ik wil, ik kan niet langer leven,
ik wil sterven, neem mij weg of ik kan geen
vrede, geen vreugde meer hebben”.

Het is geen zonde, wanneer iemand vraagt te
mogen blijven of te mogen sterven; zonde wordt
dat eerst als dat gebed niet gedragen zou worden
door de eenswillendheid, die zeggen doet: „niet
mijn wil, maar de Uwe geschiede”.

Trekken wij nu uit het gezegde de conclusie, dan
zal die deze moeten zijn:

„Als daar een kind van God ligt aan den rand
van het graf, zwevende tusschen den aardschen en
den hemelschen levensvorm, dan moet hij bereid
zijn om te blijven leven, zoowel als om te sterven;
dan mag hij er de voorkeur wel aan geven
om hier beneden te blijven;

dan mag hij bidden om genezing;
en als dan God zijn bede verhoort, zou hij
dan niet blij mogen zijn en met dankbare vreugde
het rijke leven weer ingaan?

Die vreugde is even goed Gode welgevallig als
de blijdschap van hem, die gaarne naar den hemel
wil gaan en nu ook, in dezen, zijn wensch ver-
krijgt.

Daarom mag nooit een kind van God hard
gevallen worden over de vreugde, waarméé hij van
het ziekbed opstaat en het leven weer ingaat.
Niemand heeft het recht om eigen „voorkeur”
maatgevend op te leggen aan een ander.

Wie oud is geworden, het leven achter zich
heeft, geen banden meer op aarde heeft en daar-
door liever naar den hemel wil gaan, mag diezelfde
zielsgestalte niet eischen bij den jongeren, levens-
lustigen mensch.

Als de begeerte om te blijven leven maar niet
rust in de liefde tot het leven, los van God, en
de begeerte om te sterven maar niet voortkomt uit:
graag van het lijden af te willen wezen en niet uit
het verlangen naar God en Christus, dan is die
beiderlei begeerte goed en heilig en mag de mensch
dankbaar wezen als hem zijn begeerte wordt ge-
schonken.

D. v. D.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

De Bestrijding van de „Mythus”.

De historische beschouwingen, die Rosenberg
in zijn boek, de Mythus des 20. Jahrhunderts,
overvloedig geeft, zijn door deskundige schrijvers
aan kritiek onderworpen. Die kritiek is vernietig-
gend. Rosenberg heeft uit allerlei werken stukken
gegrist, die hem bevielen. Van een wetenschappe-
lijke bronnenstudie is bij hem weinig te bespeuren;
al wat in den loop der eeuwen tegen de Kerk
en haar instellingen is geschreven, vond bij hem
een enthousiaste ontvangst.

Het is de verdienste van de schrijvers der Katho-
lieke „Studien zur Mythus”, dat zij nauwgezet
hebben onderzocht uit welke bronnen Rosenberg
de stof heeft verzameld, die dienen moet om bij
de lezers den indruk te wekken, dat de Kerk een
„verderfelijke inrichting” is vol „grijselijke gebrui-
ken”. De rustige apologie is wel de moeite waard
om gelezen te worden, ze bevat vele uitstekende
bladzijden, waarvan we den inhoud dankbaar kun-
nen aanvaarden, al is de streng Katholieke visie
op de geschiedenis niet de onze en al ontmoet
ook menige beschouwing bij ons groote bezwaren.
We moeten ons natuurlijk hoeden voor de fout
om, zonder ernstig onderzoek, het door anderen
verworven materiaal tegen Rosenberg over te
nemen.

De auteur van de „Mythus” had van zijn boek
geschreven, dat het „naar vorm en inhoud” ver-
heven was boven het „niveau van den dag”, dat
het dus uitstak boven hetgeen zoo gewoonlijk ver-
schijnt. „Het heeft zulke diepe groeven in het
geestelijk leven van onzen tijd getrokken, dat
deze met oppervlakkige praatjes niet meer zijn
glad te strijken”. Bescheidenheid zoekt men bij
Rosenberg tevergeefs. Hij noemt zijn geschied-
kundige beschouwingen onweerlegbaar en zelfs
onaanvechtbaar, hij verklaart met trots: „De bij-
val, die mijn redevoeringen in 1934 ontmoetten,
heeft de Roomsche partij sterk verontrust, want
met het verwerpen van de tot nu toe gevolgde
methode om de geschiedenis te bestudeeren, had-
den alle lessen, die men tot dusverre gewoon
was uit de geschiedenis te trekken, hun zin ver-
loren en dreigde het gansche gebouw dat op de
basis van hun wereldbeschouwing was opgetrok-
ken, op zijn grondvesten te wankelen”. Wat voor
de „Roomsche partij” geldt, geldt voor elke con-
fessie, die den Bijbel als het Woord van God
aanvaardt.

De meeningen over de waarde van de historische
kritiek op den inhoud van de Mythus loopen
nogal uiteen. Dr Kunneth schrijft in zijn boek
„Antwort auf den Mythus”: „Men gaat gewoonlijk
uit van de veronderstelling, dat men bij de
„Mythus” te doen heeft met een wetenschappelijk
onderzoek, waarop men dan, met de tot nu toe
gebruikelijke methoden der wetenschap, kritiek
kan uitoefenen. Zooals eens de vakwetenschappen
van de meest verschillende soort zich op het
werk van Oswald Spengler stortten, zoo gelooven
ook nu vele critici dat zij de „Mythus” van
Rosenberg met de wapenen van de traditionele
vakwetenschap kunnen vernietigen. Deze poging
loopt echter bij de „Mythus” op een mislukking uit,
zooals ook eens tegenover Spengler. De veronder-
stelling waarvan men meent te kunnen uitgaan,
is volkomen fout. Rosenberg is noch een geleerde,
noch een filosoof, maar een verkondiger van
een nieuwe, door het ras bepaalde, revolutie, de
ontdekker van een nieuw principe, de profeet
van de religie van het Noordsche ras”.

Dr Kunneth heeft met deze opmerkingen Rosen-
berg wel aan zijn zijde. In het geschrift „An die
Dunkelmänner unserer Zeit”, waarin de schrijvers
van de Katholieke „Studien” op een zeer onwaar-
dige wijze worden aangevallen, lezen we:

„Van tevoren moet ik bij al de uitgeoefende
kritiek één ding verklaren: wat ik in mijn „Mythus
van de twintigste eeuw” beloofte en voor onzen
tijd als volstrekt noodzakelijk beschouw, zou
geheel blijven bestaan, zelfs wanneer het
gansche historische bewijs op alle
punten kon weerlegd worden”.

Men kan heel goed een ware leer verkondigen,
die bij een tijd past, en een plan voor den geeste-
lijken opbouw van het heden en de toekomst
geven, waartegen niets is in te brengen, en zich
daarbij toch in een aantal geschiedkundige paral-
lellen en historische mededeelingen vergissen. Een
weerlegging van deze zijde zou dus, op zich zelf
genomen, op geen enkele wijze afdoende zijn.”